

DET JYSKE KUNSTAKADEMI

MEJLGADE 32-34 DK 8000 ÅRHUS C
TEL +45 86 13 69 19 DJK@DJK.NU WWW.DJK.NU

Formand for Folketingets Kulturdvalg
fr. Karin Nødgaard

Folketinget Christiansborg
Christiansborg Slotsplads 1
1240 København K

Den 13. oktober 2009

De to kunstakademier, Det Jyske Kunstakademi i Århus og Det Fynske Kunstakademi i Odense, har i årevis været drevet under aldeles urimelige forhold, er meget underudviklede uanset hvilken målestok man anvender, og nu er situationen ved at blive forværret på grund af en række omstændigheder udefra.

Kunstakademierne udfører et vigtigt arbejde med at uddanne billedkunstnere. Vigtigt fordi samfundet har brug for et kvalificeret kulturliv og en kreativ kapital, der kan bidrage med nye måder at betragte livet og samfundet på. Vigtigt fordi det etablerede kulturliv og de etablerede kulturinstitutioner har brug for, at der tilføres nye talenter nedefra gennem uddannelse.

I dag er der tre kunstakademier i Danmark med status af videregående uddannelse: Det Kongelige Danske Kunstakademi i København samt de to provinsakademier i Århus og Odense.

Kun kunstakademiet i København er fuldt statsstøttet og under Kulturministeriet; kunstakademiet har ca. 200 studerende og en driftsbevilling på 40,5 mill (2009). De to kunstakademier i Århus og Odense er først og fremmest kommunale; de modtager hver ca. 1 million fra staten og ca. 2-2,5 millioner fra kommunen i driftsstøtte, dvs. at de hver har godt 3 millioner i samlet drift til hver 50-60 studerende.

Er det rimeligt, at kommunerne i dette tilfælde skal være ansvarlig for at drive videregående uddannelse?

Er det rimeligt, at provinsakademierne får 40 (fyrre) gange mindre end Det Kongelige Danske Kunstakademi, København i driftsstøtte fra Kulturministeriet?

Er det overhovedet rimeligt at drive en videregående uddannelse for godt 3 millioner kroner årligt?

Situationen er på alle måder en undtagelse: De andre kunstuddannelser i Danmark under Kulturministeriet såsom arkitektskoler, musikkonservatorier etc. har flere institutioner med en langt mere jævnbyrdig fordeling mellem hovedstad og provins.

Og ser man på udlandet står vi heller ikke mål med situationen der: Danmark har færre kunstakademier og færre uddannelsespladser end de lande, vi normalt sammenligner os med.

I Danmark har vi kun 1 fuldt statsstøttet kunstakademi, i Norge og Sverige har de begge steder 4.

De to danske provinsakademier er fuldt ud fagligt anerkendte med udveksling og samarbejde med andre kunstakademier i udlandet og andre institutioner som universiteter og arkitektskoler; de har begge Erasmus Charter og er medlem af KUNO (De Nordiske Kunstakademier).

Den eneste instans, der tilsyneladende ikke fuldt ud anerkender de to provinsakademier i Danmark, er Kulturministeriet.

En række omstændigheder truer nu med at forværre situationen for de to provinsakademier. Situationen kan opdeles i 3 problemstillinger:

- 1) Den akutte situation
- 2) Den langsigtede udvikling
- 3) Spørgsmålet om Bologna-akkreditering

1) Den akutte situation

I den akutte situation bliver det pga. stigende konkurrence udefra mere og mere vanskeligt at få de begrænsede driftsmidler på 3 mill. kr. til at række, hvis vi skal administrere den videregående kunstuddannelse forsvarligt.

Tidligere kunne alt betragtes i en national optik, studerende og lærere var for det meste danske. Nu foregår samarbejdet og bevægeligheden af studerende og lærere på tværs af landegrænser, og det stiller større krav til resurser.

Når det overhovedet er muligt at få et kunstakademi til at løbe rundt for 3 mill. skyldes det, foruden en række begrænsninger, at vi ikke betaler vores ansatte den samme løn som ansatte i andre tilsvarende institutioner: Vores lærere får ikke løn for forskning (dvs. egen kunstpraksis), de aflønnes kun for deres undervisning. Vi har ikke råd til professorer på fuldtid, kun til lektorer på deltid.

På Det Jyske Kunstakademi, som vi af gode grunde kender bedst, har det medført, at vi indenfor de sidste par år har mistet 4 lærere til professorater på andre kunstakademier, hvor de får den dobbelte løn for nøjagtig det samme arbejde.

Vi står altså i en urimelig konkurrencesituation, hvor vi end ikke har penge til at gøre det, vi allerede gør, ordentligt!

På Det Jyske Kunstakademi har vi foretaget en beregning, der viser, at hvis vi skulle besætte de nuværende poster med fuld tid og fuld løn her og nu, mangler vi mindst 1,5 millioner kr., der fordeler sig med 1 million kr. på undervisning og 0,5 million kr. på administration.

2) Den langsigtede udvikling

Med hensyn til den langsigtede udvikling kan man spørge: Skal der kun være et stort velfungerende kunstakademi i Danmark, når der både er flere kunstakademier og flere studiepladser i landene omkring os.

Der foregår i øjeblikket en talentflugt ved, at mange studerende søger uden om de danske kunstakademier direkte til akademier i udlandet, hvorfra de opbygger deres kommende karriere.

Flere studiepladser betyder ikke mere arbejdsløshed, for man sagtens kan være billedkunstner uden at være uddannet fra et kunstakademi, og der er det samme antal billedkunstnere, uanset om vi uddanner dem eller ej.

Men ved at uddanne dem får vi dels et bedre kunst- og kulturliv dels nogle bedre billedkunstnere, der er bedre kvalificeret til at klare sig

Der er helt klart et behov for, at de to kunstakademier i Århus og Odense får lov at udvikle sig, så de kommer på højde med resten af kulturinstitutionerne, og så de får en størrelse og en økonomisk ramme, der gør, at de kan indtage en mere naturlig plads i det kulturelle kredsløb.

De to akademier har allerede en selvstændig kunstnerisk profil i forhold til Det Kongelige, og den skal fortsat udvikles, så det bliver en faglig diskussion, hvad det vil sige at undervise i kunst og hvordan man bliver billedkunstner. Det har indtil videre været en monolog uden hørbart modspil.

3) Spørgsmålet om Bologna-akkreditering

Alle videregående uddannelser i Europa gennemgår i disse år en proces med Bologna-akkreditering, hvor uddannelserne godkendes til et system med sammenlignelige, målbare uddannelsesmoduler og større mobilitet for de studerende. For de kunstneriske uddannelser i Danmark under Kulturministeriet gennemføres denne proces i løbet af de kommende fem år. Ifølge Kulturministeriet er de to kunstakademier i Århus og Odense med deres nuværende status som kommunale tilskudsinstitutioner afskåret fra at opnå en sådan Bologna-akkreditering.

Bologna-akkrediteringen er ikke i sig selv nødvendig for at kunne drive et kunstakademi af høj kvalitet, og der er da også enkelte europæiske kunstakademier, der vil forsøge at undgå, at der indføres en sådan omstrukturerende ensretning af kunstuddannelsen.

Men hvis situationen ender med, at stort set alle kunstakademier akkrediteres, bliver det nærmest umuligt at stå udenfor, sådan som det jo vil ske for Det Jyske og det Fynske Kunstakademi. De to akademier vil så ikke længere kunne udveksle studerende og samarbejde med andre kunstakademier, da de akademiers uddannelser ikke formelt tæller i Bologna-systemet. Og ingen studerende vil være interesseret i at søge de to akademier, da de vil være blindgyder, der ikke fører nogen steder hen.

Spørgsmålet er, om det i den situation giver mening at forsætte de to kunstakademier i den form, vi kender i dag? Svaret er klart nej! Enten bør man lukke de to kunstakademier i en erkendelse af, at det ikke giver mening at have to uddannelser, der ikke kan godkendes til et system alle andre deltager i.

Eller også bør man opgradere de to kunstakademier til fuldt statsstøttede institutioner med en rimelig driftsstøtte, så de kan opnå akkreditering og deltage på lige fod med andre kunstakademier.

Det er under alle omstændigheder slut med den uholdbare mellemløsning, vi kender i dag,

Hvis man vælger at lukke de to provinsakademier, vil man helt sikkert se andre institutioner stå klar til at udfylde det hul, der dermed opstår i den danske kunstuddannelse.

Så kan man forestille sig et scenarie, hvor Ålborg Universitet eller et VIA University College opretter og akkrediterer billedkunstuddannelser, således at billedkunstuddannelserne i provinsen flyttes fra Kulturministeriets til Undervisningsministeriets regi. Og dermed fjerner man den særlige faglighed og tradition for kunstpraksis, der er opbygget på de to akademier, og erstatter den med noget helt andet i en mere akademisk tradition.

Med denne henvendelse vil vi kraftigt opfordre til, at man her og nu forøger driftsbevillingen til de Det Jyske Kunstakademi og Det Fynske Kunstakademi, så akademierne i første omgang kan fungere under mere rimelige forhold.

Dernæst vil vi opfordre til, at der arbejdes på at udvikle de to akademier, så de får en størrelse og en status, der svarer til, hvad der ellers findes på området herhjemme og i udlandet.

Med venlig hilsen

Lene Tortzen Bager
Lektor, ph.d.
Formand for bestyrelsen

Jesper Rasmussen
Billedkunstner
Rektor

Note: På grund af rektorskifte på Det Fynske Kunstakademi har vi ikke nået at få deres tilkendegivelser med i dette i denne henvendelse, men alle de her fremsatte analyser og betragtninger baserer sig på det samarbejde, der var mellem de to akademier under den nuværende rektor for Det Jyske Kunstakademi og den afgående rektor for Det Fynske Kunstakademi.

Bilag:

Kronik: *Danmarks kreative potentiale* af de 3 rektorer Jesper Rasmussen, Det Jyske Kunstakademi, Sanne Kofod Olsen, Det Fynske Kunstakademi, og Mikkel Bøgh, Det Kongelige Danske Kunstakademi, bragt i Jyllands Posten 24. februar 2009

Yderligere information og bilag kan fås ved henvendelse til Det Jyske Kunstakademi, Mejlgade 32-34, 8000 Århus C, tlf. 86 13 69 19, mail: djk@djk.nu

Nærværende henvendelse er blevet sendt til følgende:

Kulturminister Carina Christensen

Finansordførerne:

Morten Bødskov
Kristian Thulesen Dahl
Mike Legarth
Tina Nedergaard
Anders Samuelson
Ole Sohn
Frank Aaen

Formand for folketingets kulturudvalg:

Karin Nødgaard

Medlemmer af folketingets kulturudvalg:

Troels Christensen
Ellen Trane Nørby
Flemming Damgaard Larsen
Preben Rudiengaard
Pia Kjærsgaard
Helle Sjelle
Per Ørum Jørgensen
Simon Emil Ammitzbøll
Mogens Jensen
Lise von Seelen
Leif Lahn Jensen
Yildiz Akdogan
Pernille Frahm
Holger K. Nielsen
Johs. Poulsen
Per Clausen

MFere:

Eyvind Vesselbo
Henriette Kjær
Britta Schall Holberg
Morten Østergaard
Anne-Marie Meldgaard

